# Motion 2017:6 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om insatser för en trygg kollektivtrafik

21

LS 2017-0343

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-08-16

LS 2017-0343

Landstingsstyrelsen

# Motion 2017:6 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om insatser för en trygg kollektivtrafik

Föredragande landstingsråd: Kristoffer Tamsons

## Ärendebeskrivning

Gunilla Roxby Cromvall (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken hon föreslår att olika trygghetsskapande åtgärder ska genomföras i kollektivtrafiken.

## Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

*att* anse motionen besvarad.

## Landstingsrådsberedningens motivering

Trygghetsarbetet är högt prioriterat i Stockholms läns landstings och i SL-trafiken. Kollektivtrafiken upplevs av majoriteten av resenärerna som trygg, men tenderar också att bli en spegelbild av det samhälle den tjänar. Därför har det slagits larm om att förekomsten på gator och torg av våld, brott och droger också kan avspeglas i och kring kollektivtrafiken.

Ansvaret i en rättsstat för trygghet och ordning är polisens. Tryggheten börjar och slutar med statens åtagande för densamma i och med det samhällskontrakt som finns mellan den enskilde och det allmänna.

Kollektivtrafiken har över tid fått kliva fram för att täcka det tomrum som uppstått i SL-trafiken när rättsvårdande instanser inte förmått fullfölja sitt ansvar för tryggheten som kollektivtrafiken har rätt att kräva. Stockholms läns landsting arbetar kontinuerligt med att å landstingets sida öka tryggheten, men statliga insatser behövs också. Stockholms läns landsting har framfört till regeringen vid olika tillfällen vilka insatser för tryggheten som skulle vara välbehövliga och önskvärda för att öka tryggheten och säkerheten i kollektivtrafiken,

Det handlar både om förnyade och tydligare regelverk och riktlinjer kring trygghetskameror, återinförande av tunnelbanepolisen och tillgång till

medicinsk utrustning såsom hjärtstartare på de mest trafikerade stationerna.

I motionen anförs ett flertal åtgärder som motionären hävdar skulle öka tryggheten och säkerheten i kollektivtrafiken. Trafiknämnden har i sitt yttrande över motionen besvarat dessa punktvis. Bland annat konstateras att trafiknämnden beslutat att genomföra fullskaletester av plattformsbarriärer på en inomhus- respektive en utomhusstation i tunnelbanan.

Vid de två nya pendeltågsstationerna Odenplan och Stockholm City finns plattformsbarriärer. Fullskaletesterna i tunnelbanan kommer att utvärderas inför beredning av frågan om en eventuell, framtida utökning. På nämnda pendeltågsstationer finns särskilt utbildad personal, bland annat en så kallad ”station duty officer” vars funktion är att överse trygghet och säkerhet dygnet runt.

Öppen spärrlinje har dömts ut av de experter och utredare som studerat frågan. Uppfattningen hos resenärerna är att öppen spärrlinje i tunnelbanan skulle leda till ökad fusk- och tjuvåkning som sprider otrygghet. Öppen spärrlinje skulle därtill innebära en demontering av de fysiska spärrarna, vilket skulle leda till avskrivningskostnader i 300-miljonersklassen. Landstingsrådsberedningen bedömer inte det som att ta ansvar för skattebetalarnas pengar eller landstingets infrastruktur.

I de övriga punkter som anförs i motionen konstateras slutligen att det är frågor som Stockholms läns landsting arbetar med, exempelvis både vad gäller månatliga trygghetsundersökningar hos resenärer samt årligt uppdaterade riktlinjer för att förbättra såväl trygghet som tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättningar.

**Beslutsunderlag**

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 juli 2017
Motion 2017:6
Trafiknämndens protokollsutdrag den 20 juni 2017 med V-ledamotens reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 maj 2017

Irene Svenonius

Kristoffer Tamsons

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

2017-07-03
LS 2017-0343

*Landstingsstyrelsen*
*Landstingsstyrelsens förvaltning*
*Landstingsdirektörens stab*
*Fredrik Åstedt*

Landstingsstyrelsen

# Motion 2017:6 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om insatser för en trygg kollektivtrafik

## Ärendebeskrivning
Gunilla Roxby Cromvall (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken hon föreslår att olika trygghetsskapande åtgärder ska genomföras i kollektivtrafiken.

## Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 juli 2017
Motion 2017:6
Trafiknämndens protokollsutdrag den 20 juni 2017 med V-ledamotens reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 maj 2017

## Förslag till beslut
Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

*att* anse motionen besvarad.

## Förvaltningens förslag och motivering

*Sammanfattning*
Motionären föreslår att landstinget ska genomföra en rad trygghetsskapande åtgärder i kollektivtrafiken. Hon vill bl.a. att landstinget tar fram en investeringsplan för plattformsväggar och att konduktörerna på tvärbanorna återanställs.

I likhet med trafiknämnden menar förvaltningen att de i motionen föreslagna åtgärderna antingen redan är prövade, pågående eller planerade. Mot denna bakgrund anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

*Bakgrund*
Gunilla Roxby Cromvall (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken hon föreslår att landstinget ska genomföra olika åtgärder för att

höja tryggheten i kollektivtrafiken. Hon förslår att fullmäktige beslutar att:

- Landstinget ska ta fram en investeringsplan för plattformsväggar.
- Konduktörerna på tvärbanorna ska återanställas.
- Att fler personal såsom trygghetsvärdar och stationsvärdar anställs
- Spärrarna ska ersättas av öppen spärrlinje.
- Belysningen ska förbättras, särskilt i utsatta miljöer.
- En särskild tillgänglighetssatsning ska göras för personer med funktionsnedsättning.
- Trafiknämnden ska återkommande genomföra och utveckla trygghetsundersökningar.

Trafiknämnden har yttrat sig över motionen.

*Överväganden*
Landstingsfullmäktige har i beslut om SLL Mål och budget 2017 den 14–15 juni 2016, LS 2016-1257, slagit fast att alla resenärer ska kunna känna sig trygga när de reser med kollektivtrafiken, oavsett kön, könsuttryck, könsidentitet, etnicitet, religiös åskådning, ålder eller funktionsuppsättning. Tiden på dygnet eller platsen för resan ska inte vara en grund för att människor avskräcks från att använda kollektivtrafiken. Att resenärer kan känna trygghet och tillit till den trafik de betalar för är, framhåller fullmäktige, trafiknämndens kanske viktigaste uppgift.

Förvaltningen kan således konstatera att trygghet i kollektivtrafiken är högt prioriterat av landstinget. Som trafiknämnden visar i sitt yttrande över motionen arbetar nämnden även redan med samtliga de åtgärdsförslag som Gunilla Roxby Cromvall (V) tar upp i sin motion:

- Trafiknämnden har beslutat genomföra fullskaletester av plattformsbarriärer i tunnelbanan.
- Under andra halvåret 2016 genomfördes ett pilotförsök med plattformsvalidering på Tvärbanan och Nockebybanan. Den påföljande utvärderingen visade på många positiva effekter och oförändrad kundnöjdhet, där upplevd trygghet ingår som en del. Trafiknämnden beslutade den 21 mars 2017 att permanenta lösningen med plattformsvalidering på lokalbanorna.
- Fler trygghetsresurser har upphandlats med anledning av att station Stockholm City och station Stockholm Odenplan öppnar i juli 2017. Utöver ökat antal trygghetsvärdar och trygghetsresurser kommer det även att finnas en operativ säkerhets- och trygghetsansvarig dygnet runt på dessa stationer.
- Under 2000-talet genomfördes det två undersökningar om effekterna av öppen spärrlinje. Baserat på tidigare erfarenheter bör öppen spärrlinje inte genomföras som trygghetsskapande åtgärd.

- Trafiknämnden arbetar i samband med upprustning av stationer och hållplatser aktivt med förbättrad belysning. I syfte att kartlägga och prioritera behovet av förbättrad belysning kommer en inventering av stationer att genomföras.
- Trafiknämnden arbetar kontinuerligt med att förbättra tillgängligheten för resenärer med funktionsnedsättning. Riktlinjer på området uppdateras årligen.
- Trafiknämnden följer månatligen upp trygghet i undersökningen Upplevd kvalitet. Nämnden kommer även att utveckla och genomföra specifika trygghetsundersökningar för att skapa en bättre bild om vilka faktorer som påverkar tryggheten i kollektivtrafiken.

Det pågår således redan ett mycket aktivt arbete för att öka tryggheten i kollektivtrafiken. I likhet med trafiknämnden menar förvaltningen att de i motionen föreslagna åtgärderna antingen redan är prövade, pågående eller planerade. Mot denna bakgrund anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

**Ekonomiska konsekvenser**
Beslutet att anse motionen besvarad har inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Carl Rydingstam
Chef ledningsstaben

**Beslutsexpediering:**
Akt
Landstingsfullmäktige
Trafiknämnden
LD stab

Godkänd av Malin Frenning, 2017-07-04

Stockholms läns landsting

2017-07-03
LS 2017-0343

*Landstingsstyrelsen*
*Landstingsstyrelsens förvaltning*
*Landstingsdirektörens stab*
*Fredrik Åstedt*

Landstingsstyrelsen

# Motion 2017:6 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om insatser för en trygg kollektivtrafik

## Ärendebeskrivning
Gunilla Roxby Cromvall (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken hon föreslår att olika trygghetsskapande åtgärder ska genomföras i kollektivtrafiken.

## Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 juli 2017
Motion 2017:6
Trafiknämndens protokollsutdrag den 20 juni 2017 med V-ledamotens reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 maj 2017

## Förslag till beslut
Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

*att* anse motionen besvarad.

## Förvaltningens förslag och motivering

*Sammanfattning*
Motionären föreslår att landstinget ska genomföra en rad trygghetsskapande åtgärder i kollektivtrafiken. Hon vill bl.a. att landstinget tar fram en investeringsplan för plattformsväggar och att konduktörerna på tvärbanorna återanställs.

I likhet med trafiknämnden menar förvaltningen att de i motionen föreslagna åtgärderna antingen redan är prövade, pågående eller planerade. Mot denna bakgrund anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

*Bakgrund*
Gunilla Roxby Cromvall (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken hon föreslår att landstinget ska genomföra olika åtgärder för att

höja tryggheten i kollektivtrafiken. Hon förslår att fullmäktige beslutar att:

- Landstinget ska ta fram en investeringsplan för plattformsväggar.
- Konduktörerna på tvärbanorna ska återanställas.
- Att fler personal såsom trygghetsvärdar och stationsvärdar anställs
- Spärrarna ska ersättas av öppen spärrlinje.
- Belysningen ska förbättras, särskilt i utsatta miljöer.
- En särskild tillgänglighetssatsning ska göras för personer med funktionsnedsättning.
- Trafiknämnden ska återkommande genomföra och utveckla trygghetsundersökningar.

Trafiknämnden har yttrat sig över motionen.

*Överväganden*
Landstingsfullmäktige har i beslut om SLL Mål och budget 2017 den 14–15 juni 2016, LS 2016-1257, slagit fast att alla resenärer ska kunna känna sig trygga när de reser med kollektivtrafiken, oavsett kön, könsuttryck, könsidentitet, etnicitet, religiös åskådning, ålder eller funktionsuppsättning. Tiden på dygnet eller platsen för resan ska inte vara en grund för att människor avskräcks från att använda kollektivtrafiken. Att resenärer kan känna trygghet och tillit till den trafik de betalar för är, framhåller fullmäktige, trafiknämndens kanske viktigaste uppgift.

Förvaltningen kan således konstatera att trygghet i kollektivtrafiken är högt prioriterat av landstinget. Som trafiknämnden visar i sitt yttrande över motionen arbetar nämnden även redan med samtliga de åtgärdsförslag som Gunilla Roxby Cromvall (V) tar upp i sin motion:

- Trafiknämnden har beslutat genomföra fullskaletester av plattformsbarriärer i tunnelbanan.
- Under andra halvåret 2016 genomfördes ett pilotförsök med plattformsvalidering på Tvärbanan och Nockebybanan. Den påföljande utvärderingen visade på många positiva effekter och oförändrad kundnöjdhet, där upplevd trygghet ingår som en del. Trafiknämnden beslutade den 21 mars 2017 att permanenta lösningen med plattformsvalidering på lokalbanorna.
- Fler trygghetsresurser har upphandlats med anledning av att station Stockholm City och station Stockholm Odenplan öppnar i juli 2017. Utöver ökat antal trygghetsvärdar och trygghetsresurser kommer det även att finnas en operativ säkerhets- och trygghetsansvarig dygnet runt på dessa stationer.
- Under 2000-talet genomfördes det två undersökningar om effekterna av öppen spärrlinje. Baserat på tidigare erfarenheter bör öppen spärrlinje inte genomföras som trygghetsskapande åtgärd.

- Trafiknämnden arbetar i samband med upprustning av stationer och hållplatser aktivt med förbättrad belysning. I syfte att kartlägga och prioritera behovet av förbättrad belysning kommer en inventering av stationer att genomföras.
- Trafiknämnden arbetar kontinuerligt med att förbättra tillgängligheten för resenärer med funktionsnedsättning. Riktlinjer på området uppdateras årligen.
- Trafiknämnden följer månatligen upp trygghet i undersökningen Upplevd kvalitet. Nämnden kommer även att utveckla och genomföra specifika trygghetsundersökningar för att skapa en bättre bild om vilka faktorer som påverkar tryggheten i kollektivtrafiken.

Det pågår således redan ett mycket aktivt arbete för att öka tryggheten i kollektivtrafiken. I likhet med trafiknämnden menar förvaltningen att de i motionen föreslagna åtgärderna antingen redan är prövade, pågående eller planerade. Mot denna bakgrund anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

**Ekonomiska konsekvenser**
Beslutet att anse motionen besvarad har inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Carl Rydingstam
Chef ledningsstaben

**Beslutsexpediering:**
Akt
Landstingsfullmäktige
Trafiknämnden
LD stab

Godkänd av Malin Frenning, 2017-07-04

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Stockholms läns landsting

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 6/2017

Sammanträdesdatum
2017-06-20

Datum för justering: 2017-06-27

Datum för anslag: 2017-06-27

Kristoffer Tamsons (M)
Talla Alkurdi (S)

---

**§ 123**

**Motion 2017:6 av Gunilla Roxby Cromvall (V) gällande insatser för en trygg kollektivtrafik**
*(TN 2017-0496)*

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande den 22 maj 2017 från förvaltningschefen.

I ärendet yttrade sig Gunilla Roxby Cromvall (V).

V-ledamoten yrkade bifall till motionen.

YRKANDEN
1) Bifall till förvaltningschefens förslag till beslut.
2) Bifall till motionen.

Ordföranden ställde proposition på förslagen och fann att nämnden bifallit förvaltningens förslag till beslut samt avslagit yrkandet om bifall till motionen.

BESLUT

*Trafiknämnden beslöt*

*att* godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

RESERVATION
V-ledamoten reserverade sig mot beslutet.

---

Vid protokollet

Sofia Petersson Östelius

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING



Strategisk utveckling
*Hållbar utveckling*

Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-05-22

Trafiknämnden
2017-06-20, punkt 19

Ärende
TN 2017-0496

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

# Yttrande över motion 2017:6 av Gunilla Roxby Cromvall (V) gällande insatser för en trygg kollektivtrafik

## Ärendebeskrivning

I motionen föreslås ett antal åtgärder för att öka trygghet i kollektivtrafiken. De åtgärderna som nämns omfattar bland annat anpassning av kundmiljöer, utveckling av trygghetsmätningar och utökning av personella trygghetsresurser.

## Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 22 maj 2017

Motion 2017:6 Gunilla Roxby Cromvall (V) gällande insatser för en trygg kollektivtrafik, TN 2017-03-07

## Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

*att* godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

## Förslag och motivering

Gunilla Roxby Cromvalls (V) motion handlar om att öka tryggheten i kollektivtrafiken med ett paket av trygghetsskapande åtgärder. Nedan kommenteras de olika delarna i motionens förslag.

Redan idag pågår ett kontinuerligt arbete som syftar till att öka tryggheten i kollektivtrafiken och i förslaget till reviderat regionalt trafikförsörjningsprogram har det inkluderats mål som styr mot ökad trygghet.

*Plattformsväggar*
Den 23 augusti 2016 (SL 2016-0044) beslutade Trafiknämnden att genomföra fullskaletester av plattformsbarriärer på en inomhus respektive en utomhusstation i tunnelbanan. Testerna pågår 2017-2018 och resultaten ska utvärderas och ligga till grund för beslut om nästa steg.

*Konduktörerna på tvärbanorna*
Under andra halvåret 2016 genomfördes ett pilotförsök med plattformsvalidering på Tvärbanan och Nockebybanan. Huvudskälet till försöket var de arbetsmiljöproblem och hot om skyddsstopp som de konduktörsburna validatorerna orsakat. Ett fåtal synpunkter om lägre upplevd trygghet inkom i början av pilotförsöket men den påföljande utvärderingen visade på många positiva effekter och oförändrad kundnöjdhet, där upplevd trygghet ingår som en del. Valideringsstolparna hade bland annat anpassats för funktionsnedsatta resenärer genom pekskärm, knappar med punktskrift samt talfunktion. Trafiknämnden beslutade 2017-03-21 (SL 2014-2209) att permanenta lösningen med plattformsvalidering på lokalbanorna.

*Trygghetsvärdar och stationsvärdar*
Ett arbete med att ta fram en handlingsplan för ökad trygghet i kollektivtrafiken har påbörjats under våren 2017 i samband med att ett förslag för nytt trafikförsörjningsprogram och mål för trygghet färdigställdes. Handlingsplanen kommer innehålla bland annat nedbrytning av målen samt specificering av åtgärderna, inklusive utökning av trygghetsresurser.

Trafikförvaltningen har nyligen beslutat om att upphandla fler trygghetsresurser med anledning av att två nya stationer för pendeltåg (station Stockholm City och station Stockholm Odenplan) kommer att öppnas sommar 2017. Utöver ökat antal trygghetsvärdar och trygghetsresurser kommer det finnas en så kallad *Station Duty Officer* (operativ säkerhets- och trygghetsansvarig) dygnet runt på dessa nya stationer. Vidare, för att öka tryggheten i kollektivtrafiken arbetar trafikförvaltningen med att öka antalet trygghetskameror och har ansökt om tillstånd från Länsstyrelsen för att sätta upp trygghetskameror vid stationsentréer.

*Öppen spärrlinje*
Under 2000-talet genomfördes det två undersökningar kring effekterna av öppen spärrlinje. Båda dessa försök visade på en ökad fuskandel. Under försöken genomfördes också attitydundersökningar bland resenärerna. I dessa

undersökningar svarade mellan cirka 50 och 70 procent att de trodde att en öppen spärrlinje leder till ökat fuskåkande. Det finns således en risk att ett öppet system skulle ge en negativ resultatpåverkan och baserat på tidigare erfarenheter bör inte öppen spärrlinje genomföras som trygghetsskapande åtgärd.

*Förbättrad belysning*
Trafikförvaltningen arbetar aktivt med trygghetsskapande åtgärder bland annat med förbättrad belysning i samband med upprustning av stationer och hållplatser. I syfte att kartlägga och prioritera behovet av förbättrad belysning kommer en inventering av stationer genomföras i samband med framtagandet av en handlingsplan för trygghet.

*Tillgänglighetssatsning för personer med funktionsnedsättning*
Trafikförvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra tillgängligheten för resenärer med funktionsnedsättning. Riktlinjer Tillgänglighet för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning uppdateras varje år och därmed säkerställs kravställning av såväl nyutvecklade tjänster och produkter men även utveckling av befintliga tjänster och produkter. Under 2016 har bland annat marknadens första tillgängliga validator tagits i drift och ledsagning mellan land- och sjötrafik har införts. I mars 2017 har det sista gamla pendeltåget med högt insteg tagits ur drift och det innebär att samtliga spårfordon nu är tillgängliga för resenärer med funktionsnedsättning.

*Trygghetsundersökningar*
Trafikförvaltningen följer idag upp trygghet månatligen i undersökningen Upplevd kvalitet. Utöver detta behöver trafikförvaltningen utveckla och genomföra specifika trygghetsundersökningar för att skapa en bättre bild om vilka faktorer, när och hur dessa påverkar tryggheten i kollektivtrafiken. Specificering av behovet och frekvensen av specifika mätningar kommer vara en del av handlingsplanen för trygghet. Dessutom planerar trafikförvaltningen att ta fram en kundundersökningsplan för 2018 i syfte att fånga upp undersökningsbehovet utifrån de nya målen i trafikförsörjningsprogrammet, inklusive målet om trygghet.

Strategisk utveckling
*Hållbar utveckling*

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-05-22

Ärende
TN 2017-0496

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

*Sammanfattning*
Som nämns ovan pågår redan idag ett kontinuerligt arbete som syftar till att öka tryggheten i kollektivtrafiken och trafikförvaltningen menar att de i motionen föreslagna åtgärderna antingen redan är prövade, pågående eller planerade.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling